

İÇİNDEKİLER:

- Milet Antik Kenti'nin Tarihçesi ve Kuruluşu
- Milet'in Coğrafi Konumu ve Stratejik Önemi
- Milet'in Kültürel ve Ekonomik Rolü
- Milet'in Mimari Yapıları ve Anıtları
- Milet'te Yapılan Arkeolojik Kazılar ve Buluntular
- Milet ve Etkileşimde Olduğu Diğer Antik Kentler
- Milet'teki Politik ve Toplumsal Yapısı
- Milet'teki Ticaret ve Denizcilik Faaliyetleri
- Milet'te Yaşamın Günlük Ritüelleri ve Kültürel Pratikler
- Milet'in Yıkımı ve Sonrası: Antik Kentin Sonu

Milet Antik Kenti, antik Yunan döneminde önemli bir şehirdi. Kesin kuruluş tarihi bilinmese de M.Ö. 11. yüzyıla kadar uzanmaktadır.

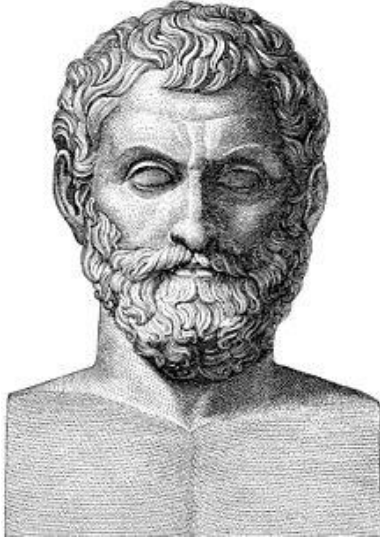
Milet, Aydın iline bağlı Söke ilçesi sınırları içinde bulunur. Didim'e yaklaşık olarak 35 kilometre mesafededir. Ticaret yolu üzerinde bulunması ve deniz ticaretiyle gelişmesiyle tanınırdı. Milet, bilim, felsefe, sanat ve ticarete önemli bir merkez haline geldiği M.Ö. 7. ve 6. yüzyıllarda en parlak dönemini yaşadı.

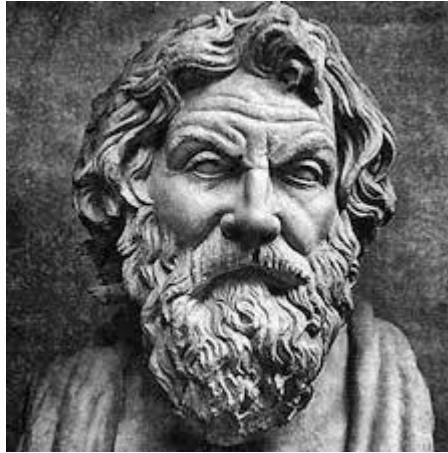
“Erdemli yaşamının yolu, başkalarında kınadığını yapmamaktır.”

Thales

Milet yani geçmişteki adıyla Miletos birçok felsefeci yetiştirmiştir ki “Felsefeciler Şehri” olarak da bilinmektedir. Özellikle şehirde kurulan Milet Okulu, M.Ö. 6. yüzyılda İyonya aydınlanması ile kurulmuş bir düşünce okuludur. Felsefe tarihinde hem felsefenin başlangıç evresini oluşturur hem de doğa felsefesi olarak adlandırılan felsefi eğilimin öncüsüdür. Thales, Anaksimandros ve Anaksimenes bu okulda yetişen ünlü filozoflardır. Ayrıca bu okuldaki öğretiler Aristoteles gibi ünlü filozoflara ışık tutmuştur.

Thales

Anaksimandros

Anaksimenes

*Miletos felsefe yönünden ünlü bir şehir olduğu gibi mimari açıdan da Çok güzel yapılara sahiptir.
Bunlardan bazıları;*

Milet Tiyatrosu: *Helenistik Dönemde yapılan (tiyatronun yaklaşık 5300 kişilik) yerini Roma Döneminde yaklaşık 15000 kişilik ve 40m yükseklikteki üç katlı anıtsal tiyatro aldı. Tiyatro, zamanla toprakla dolmuş olan liman körfezinin hemen yanındadır. Sahne binasına ait yapı parçaları, tiyatro önündeki alandadır.*

Milet Agorası: *Antik kentin merkezinde yer alan agora, ticaretin ve sosyal yaşamın merkeziydi. Agora, çeşitli dönemlerde yapılan eklemelerle geliştirilmiştir. Stoa (sütunlu galeri), tapınaklar, pazar yerleri ve diğer kamu binaları gibi çeşitli yapılar agorayı çevreler.*

Milet Stadı: *Şehrin dışında yer alan stadyum, spor etkinlikleri için kullanılmıştır. Milet Stadı, antik dönemin önemli spor alanlarından biriydi ve atletizm yarışmaları gibi etkinliklere ev sahipliği yapmıştır.*

Theodor Wiegand Kazıları: Alman arkeolog Theodor Wiegand, 1899'dan 1931'e kadar Milet'te kazılar yapmıştır. Bu kazılar sırasında tiyatro, agora ve diğer önemli yapıların kalıntıları keşfedilmiştir.

Aydın Müzesi Kazıları: Aydın Müzesi'nin başkanlığını yapan Prof. Dr. Baki Ögün, 1955'ten itibaren Milet'te kazılar yapmıştır. Ögün ve ekibi, Milet'in liman kısmında önemli buluntular elde etmişlerdir.

Kölner Üniversitesi Kazıları: Alman arkeolog Prof. Dr. Wolfgang Müller-

Wiener liderliğindeki Kölner Üniversitesi ekibi, 1968'den 1995'e kadar Milet'te kazılar gerçekleştirmiştir. Bu kazılar, özellikle şehrin Helenistik ve Roma dönemlerine ait kalıntıları üzerine odaklanmıştır.

Princeton Üniversitesi Kazıları: Amerikalı arkeolog Prof. Dr. George E. Bean liderliğindeki Princeton Üniversitesi ekibi, 1962'den itibaren Milet'te kazılar yapmıştır. Bu kazılar sırasında özellikle agora ve tiyatro gibi önemli yapıların detaylı çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Didyma Kazıları: Milet'e yakın bir konumda bulunan Didyma'da yapılan kazılar da Milet Antik Kenti'nin tarihine ışık tutmaktadır. Bu kazılarda Didyma Tapınağı'nın kalıntıları ve çeşitli dini objeler keşfedilmiştir.

Smyrna Antik Kenti Agora Birinci Kat Kemerleri

Milet, antik dönemde önemli bir Yunan şehri olarak, çeşitli medeniyetlerle etkileşim halinde olan bir merkezdi. Özellikle Ege Denizi kıyısında stratejik bir konumda bulunması, ticaret ve kültürel alışveriş için elverişli bir ortam sağlamıştır. Milet, İyonya federasyonunun bir parçası olarak, diğer İyonya şehirleriyle (Smyrna, Efes, Priene vb.) sıkı bir ilişki

inindeydi. Bu dönemde, İyonyalılar Doğu ve Batı

arasında bir köprü oluşturarak kültürel ve ticari alışverişini teşvik etmişlerdir. Pers İmparatorluğu'nun bir parçası olarak, Milet, Perslerle politik ve ticari ilişkiler içindeydi. Özellikle Perslerin Asya'daki hakimiyeti, Milet'in ticaret ağlarını

Efes Antik Kenti Celcus Kütüphanesi

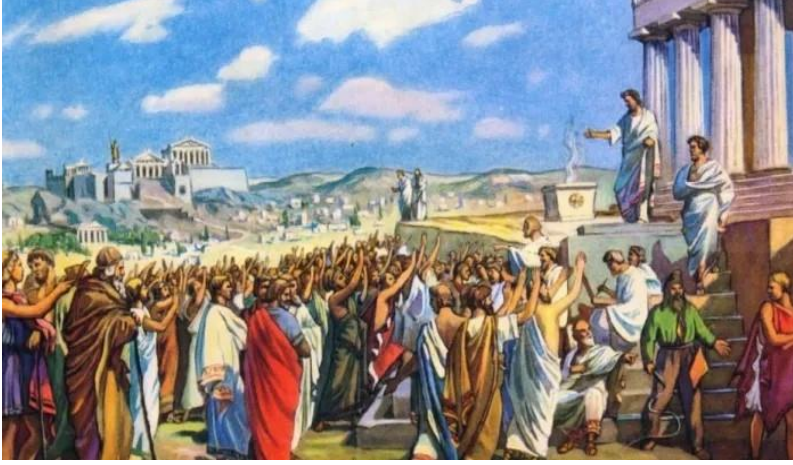

Priene Antik Kenti

zengin bir kültürel miras geliştirmiştir.

genişletmesine ve kültürel etkileşimi artırmasına katkı sağlamıştır. Helenistik dönemde, Büyük İskender'in fetihleriyle Milet, Makedonya kralları ve Seleukos İmparatorluğu gibi Helenistik krallıklarla etkileşim içindeydi. Bu dönemde, Helenistik kültür ve felsefesi Milet'e yayılmıştır. Roma döneminde, Milet, Roma İmparatorluğu'nun bir eyaleti olarak Roma ile daha yakın ilişkiler kurmuştur. Roma egemenliği altında, şehirde Roma mimarisi ve kültürü etkili olmuştur. Bu süreç boyunca, Milet çeşitli kültürlerin etkisi altında kalarak

Milet Antik Kentinin Politik ve Toplumsal Yapısı:

Demokratik Yapı: Milet, antik dönemde demokratik bir yapıya sahipti. İyonya şehirlerinden biri olarak, demokratik yönetim biçimini benimsemiş ve halkın katılımını teşvik etmiştir. Bu dönemde, şehirdeki önemli politik kararlar halk meclisi tarafından alınırdı.

Tiranlık Dönemleri: Milet, antik dönemde zaman zaman tiranlar tarafından yönetilmiştir.

Tiranlık dönemleri boyunca, şehrin siyasi ve toplumsal yapısı otoriter bir şekilde yönetilirdi. Ancak, tiranlıkların süresi ve etkisi döneme göre değişiklik gösterirdi.

İmparatorluk Dönemi: Roma İmparatorluğu'nun egemenliği altında, Milet bir Roma eyaleti olarak yönetilmiştir. Bu dönemde, şehirde Roma yasaları ve yönetim biçimi geçerli olmuştur. Milet, Roma İmparatorluğu'nun bir parçası olarak, imparatorluk politikalarına uyum sağlamış ve Roma'nın gücü altında varlığını sürdürmüştür.

Sosyal Yapı: Milet'in toplumsal yapısı çeşitli sınıflardan oluşurdu. Bu sınıflar arasında zengin tüccarlar, zanaatkarlar, köleler ve çiftçiler bulunurdu. Zengin tüccarlar ve aristokratlar genellikle şehrin politik ve ekonomik yaşamında belirleyici bir rol oynardı.

Milet, antik dönemde önemli bir ticaret ve denizcilik merkeziydi. Özellikle Ege Denizi kıyısında stratejik bir konumda bulunması, ticaretin ve denizciliğin gelişmesine olanak sağlamıştır. İşte Milet'teki ticaret ve denizcilik faaliyetleri:

Amfora, antik çağda şarap ve zeytinyağı gibi gıda maddelerinin depolanması ve taşınması için kullanılan iki dikey kulplu çömlüklerdir.

Ticaret Yolları: Milet, Anadolu'nun batı kıyısında yer aldığından, Doğu ve Batı arasındaki ticaret yollarının önemli bir kavşağıydı. Özellikle Mezopotamya'dan, Mısır'dan ve diğer Doğu bölgelerinden gelen ticaret malları Milet üzerinden Ege Denizi'ne ve Batı'ya taşınırdı.

Koloniler: Milet, antik dönemde çeşitli koloniler kurarak ticaret ağlarını genişletmiştir. Özellikle Karadeniz kıyılarına ve Akdeniz'in diğer bölgelerine koloniler kurulmuştur. Bu koloniler, Milet'in ticaret ağlarını genişleterek ekonomik gücünü artırmıştır.

Deniz Ticareti: Milet, deniz ticareti açısından da önemli bir merkezdi. Şehir, gelişmiş limanları sayesinde deniz ticaretinde lider konumdaydı. Ticaret gemileri, Milet limanından çeşitli ticaret mallarını taşıyarak diğer bölgelere ulaşırdı.

Gemiler ve Teknoloji: Milet, antik dönemde gelişmiş gemi yapımı ve denizcilik teknolojilerine sahipti. Özellikle **triremeler** gibi hızlı ve manevra kabiliyeti yüksek gemiler ticaretin ve deniz seyahatlerinin yaygınlaşmasını sağlamıştır.

Arkeolojik Bulgular: Milet'teki arkeolojik kazılarda ticaretle ilgili pek çok buluntu ortaya çıkmıştır. Bu buluntular arasında ticaret malları, amforalar, ticari belgeler ve ticaret gemilerine ait kalıntılar bulunmaktadır.

Trireme Gemisi

Milet Antik Kenti'nde günlük yaşam, antik dönemde belirli ritüeller ve kültürel pratikler etrafında şekillenirdi. İşte Milet'te yaşamın günlük ritüelleri ve kültürel pratikleri:

Nehir Tanrısı

Din ve İnanış: Milet, antik dönemde çeşitli tanrı ve tanrıçalara inanan bir topluluktu. Şehirde bulunan tapınaklar, halkın dini ritüellerini gerçekleştirdiği önemli merkezlerdi. Ana tanrılar arasında Artemis, Apollo ve Dionysos gibi tanrılar bulunurdu. Vatandaşlar, tanrılara dua etmek ve kurban sunmak için tapınaklara giderlerdi.

Agora Aktiviteleri: Milet'in agora alanı, günlük yaşamın önemli bir parçasıydı. Agora, ticaretin yanı sıra toplumsal, siyasi ve kültürel etkinliklerin de merkeziydi. Vatandaşlar, burada alışveriş yapar, fikir alışverişinde bulunur, siyasi konuları tartışır ve etkinliklere katılırdı.

Tiyatro Gösterileri: Milet'te tiyatro sanatı önemli bir yer tutardı. Tiyatro binası, çeşitli gösterilerin yapıldığı ve halkın eğlendiği bir mekandı. Oyunlar, dini festivallerde veya özel etkinliklerde sahnelenirdi. Tiyatro hem eğlence hem de kültürel pratikler için önemli bir platform sağlardı.

Spor ve Rekreasyon: Milet'te spor etkinlikleri de günlük yaşamın bir parçasıydı. Şehirde bir stadyum bulunurdu ve burada atletizm yarışmaları düzenlenirdi. Vatandaşlar, spor yaparak ve rekabet ederek boş zamanlarını değerlendirirlerdi.

Dini ve Kültürel Festivaller: Milet'te çeşitli dini ve kültürel festivaller düzenlenirdi. Bu festivallerde tanrılara adanmış törenler yapılır, danslar ve müzik performansları sergilenirdi. Festivaller, toplumun bir araya gelerek birlikte kutlama yapmasını sağlardı.

Milet Antik Kenti'nin sonu, çeşitli tarihi olaylar ve doğal felaketler sonucunda gelmiştir:

Milet, antik dönemde çeşitli saldırılar ve istilalarla karşı karşıya kaldı. Özellikle Pers İmparatorluğu'nun egemenliği altında, Milet birçok kez Persler tarafından işgal edildi. Bu istilalar, şehrin ekonomisini ve nüfusunu olumsuz etkiledi.

Milet'in yıkımında önemli bir rol oynayan olaylardan biri, MÖ 5. yüzyılın sonlarında Büyük İskender'in Anadolu'yu fethetmesiydi. İskender'in Milet'i ele geçirmesi, şehrin politik ve ekonomik yapısını değiştirdi ve önemli ölçüde tahribata yol açtı.

Roma döneminde, Milet bir eyalet olarak Roma İmparatorluğu'nun egemenliği altında yaşamaya devam etti. Ancak, zamanla şehrin önemi azaldı ve limanının siltle dolması gibi doğal faktörler de ekonomik gerilemeye katkıda bulundu.

Son olarak, Milet, Orta Çağ'da terk edildi ve üzerine yeni yerleşimler kurulmadı. Bu süreçte, antik kentteki yapılar terkedilerek harap oldu ve zamanla yeraltına gömüldü.

Milet'in yıkımı ve sonrasıyla ilgili daha detaylı bilgiler, antik tarih kaynaklarında ve arkeolojik çalışmalarda bulunabilir. Özellikle arkeolojik kazılar, antik kentin sonuyla ilgili daha fazla ışık tutabilir.

Minos Mutfađı

Saray Amphorası, Minos Dönemi (M.Ö. 20-18 yy) sıvı ve taşımada veya saklamada kullanılmıştır. Girit'teki Minos uygarlığına ait saraylarda benzer örnekleri bulunduğu için saray Amphorası olarak adlandırılmıştır.

Linear A Yazısı, henüz çözülememiştir.

Milet Miken - Arkaik Dönem Seramiği

Milet Minos Dönemi Seramikleri

Kuros, Arkaik Dönem – kuros erkek gençleri tasvir eden bağımsız Antik Yunan heykellerine verilen modern terimdir.

Milet Adak Stelleri, kutsal alanlara adak steli sunma geleneğinin temelini, dileğini yerine getiren Tanrıçaya minnettarlığını bu steller ile göstermek olduğuna inanılmıştır.

Arkaik - Erken Klasik oturan kadın heykelleri

Pişmiş Toprak Figürler

Kandiller, antik çağda metal ve genellikle pişmiş toraktan yapılan ve içine konan yağın fitil yardımı ile yakılarak aydınlatmanın sağlandığı bir araçtır.

Ağırsaklar ve Dokuma Tezgâhı Ağırlıkları, Anadolu'da hemen hemen her yerleşim yerinde yoğun olarak bulunan ağırsaklar ve tezgâh ağırlıkları yerleşimlerdeki ip talebinin arttığı ve ihtiyaç fazlasına yönelik üretime ağılık verilmiş olabileceğini göstermektedir.

Yazitlar

Sütun Başlıkları

Milet Antik Kenti Tiyatrosu